

Pergalė, nugalinti pasaulį, yra mūsų tikėjimas (1Jn 5,4c).

2008 m. spalio Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 6 (86)
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

Visur ir už viską dėkokime Dievui

KUN.R. STANKEVIČIAUS pamokslas,
pasakytas Baltarusijos reformatams rugpjūčio 17 d. Minske

Mieli broliai ir sesės Kristuje, šis skubantis pasaulis labai dažnai taip skuba kartu paimdamas mus į tą lekiantį gyvenimo traukinį. Mums sunku suspėti, mes labai užsiėmę, turime padaryti labai daug darbų; susiplanuojame savo laiką - dienas ir valandas, ir labai dažnai mūsų protuose kirba mintis ar pageidavimas – o kaip gerai, kad savaitėje būtų aštuonios, devynios, dešimt ar net dvidešimt dienų... Labai dažnai darome reikšmingus darbus, tačiau pamirštame mažus dalykus, kuriems nebėra laiko ar tiesiog nebepastebime. Nebesusiūnime apie malda, tikėjimą, Dievo karalystę, paskutiniuosius dalykus. Juk yra svarbesnių, reikšmingesnių dalykų nei eiti į bažnyčią. Ypač dabar, vasarą – kai daugeliui atostogos, sodai, daržai, kelionės ar išvykusių atostogauti

vaikų, namų, anūkų priežiūra. O kas neatostogauja, tiems dvigubas darbo krūvis.

Kurgi dar rasti laiko Bažnyčiai... Tačiau Apaštalas Petras savo laiške įspėja apie visų dalykų pabaigą.

Šiandien apmąstymui eilutės iš *1 Pt 4, 7-11*. Visų dalykų galas arti. Šis perspėjimas verčia susimąstyti ir gal bent trumpam sustoti, išlipti iš to lekiančio gyvenimo traukinio, iš labai retai stojančio ekspreso. Petras sako: *Visų dalykų galas arti*. Kalbama, aišku, apie Viešpaties Karalystę, apie paskutiniąsias dienas žemėje, apie Paskutiniojo Teismo dieną. Iš tikrųjų visų dalykų galas yra arti jau nuo to laiko, kai Jėzus Kristus grįžo į Dangų, nuo tada, kai Jis mus moko ir valdo iš Dangaus Dvasios veikimu, nuo tų dienų, kai savo išrinktiesiems siunčia dvasios dovanas, kiekvienam la-

bai įvairias ir skirtingas. Apaštalas Paulius sako, kad Kristus netrukus sugrįš. Laiške Titui 2, 13 rašo: *laukdami palaimintos vilties ir mūsų didžiojo Dievo bei Gelbėtojo Jėzaus Kristaus šlovės apsireiškimo*.

Vieną dieną Dievas teis pasaulį. Viešpats teis ir tuos, kurie šiomis dienomis pradėjo karą prieš Gruziją, kurie skelbia, jog karas baigtas, bet nekontroliuoja savo žmonių, Viešpats teis ir tuos, kurie pasyviai sėdi Pekino olimpinėse žaidynėse ir nesiima ryžtingų veiksmų šiam karui nutraukti, Viešpats teis visus, tik ne visus vienodai nuteis. Viešpats pasiims savo paskirtuosius į savo Karalystę. Viešpats pasiims savuosius ir Jų gyvenimuose labai daug kas bus ištaisyta. Tada daugelis supras to didelio gyvenimo tempo, greičio prasmę. Dabar sunku pripažinti ir sudėlioti teisingai svarbiausius dalykus, surasti laiko Bažnyčiai, tikėjimo broliams ir seserims, sunku surasti laiko net pagalvoti apie paskutiniuosius dalykus – apie Dievo karalystę, apie tikėjimą, apie Paskutinį teismą. Svarbiau eiliniai darbai, rūpesčiai, kelionės ir poilsis.

Taip, svarbu darbas ir kelionės, poilsis ir daugelis žemiškųjų dalykų. Tačiau Viešpats sutvarkė taip, kad mes visur spėtume, jei teisingai suplanuosime savo laiką, jei planuodami vadovausimės Dievo Žodžiu ir įstatymu. Viešpats davė šabo dieną, kad pailsėtume nuo varginančių žemiškų dalykų, kad turėtume laiko prisiminti dangiškuosius dalykus, kad turėtume laiko garbinti savo Dievą ne tik namuose prieš miegą – jei dar turiu jėgų, ne tik malda prieš valgį, bet ir bažnyčioje - Dievo surinkime, kartu su tikėjimo broliais ir seserimis. Dažnai žmonės sako, kad

meldžiasi namuose, kad į bažnyčią nebūtina... Ar tikrai taip? Be abejo reikia melstis namuose, skaityti Raštą, garbinti Viešpatį. Tačiau, kai man reikia bendrystės su tikėjimo broliais ir sesėmis, ateinu į Bažnyčią, kai to nelabai trokštu – su Dievu kalbuosi ir namuose. Tačiau tai šiek tiek egoistinis požiūris. Juk ne tik man reikia bendrystės, bet ir tikėjimo broliui gal būt reikia bendrystės su manimi. Bendra malda palaiko ne tik tą, kuris meldžiasi, bet ir kaimyną, tikėjimo brolių.

Būkite santūrūs ir blaivūs, kad galėtume melstis. Meldžiantis, kalbant su Viešpačiu nereikia kažko ypatingo, nereikia kažkokių svarbių ir protingų prašymų, Dievo akivaizdoje visi prašymai labai svarbūs ir išklusomi, visi įvykdomi, jei tai tikrai mums reikalinga ir naudinga. Viešpats labai teisingai skirsto savo dovanas – ir kūniškas, ir dvasines.

Tarnaudamas vaikų sekmadieninėje mokyklėlėje pabandžiau užsiėmimų pabaigoje praktikuoti maldą, asmenišką padėką Dievui už konkrečias dovanas. Labai įdomių minčių ir prašymų buvo. Tas pat įvyko, kai paprašiau vaikų surašyti savo asmenines maldas, trumpus prašymus vaikų stovykloje. Tačiau dažnai atrodydavo, kad nėra už ką padėkoti Dievui, kad nėra ko paprašyti Viešpaties... Viso turiu, viskas vyksta natūraliai, viskas taip ir turi būti, savaime. O nereikšmingi įvykiai mano gyvenime neverti Dievo dėmesio ir nereikia Jo trukdyti.

Bet juk nieko nėra savaime. Ir tikrai turime už ką dėkoti Viešpačiui ir prašyti turime ko kasdien. Ir kiekvienas įvykis Dievui yra lygiai toks pat svarbus.

Manau Dievui Pasaulio jaunimo dienos Sidnėjuje nėra svarbesnės nei vaikų ar jaunimo stovykla, ar šios pamaldos, šis garbinimas. Dievui svarbus kiekvienas įvykis, kiekvienas jo vaikas, kiekviena avelė, kuri yra pasiklydusi ar bandoje esanti.

Visai neseniai išgirdau trumpą diagnozę – jūsų vaikas visiškai sveikas. Malonu ir natūralu. Mano – irgi sveikas. Milijonai tokių svei-

kų yra ir negi už visus dabar dėkosi, ar verta?

Tikrai verta!

Visai neseniai nedidelio rajono centro gydytojai pasakė motinai diagnozę: kraujas labai blogas, todėl reikia važiuoti į sostinę papildomiems tyrimams. Mamai nesakė visko iki galo, tačiau pakankamai, kad suprastų, jog jos vaikui – pusantrų metų dukrelei – kraujo vėžys.

Sunku tai priimti, o dar einant iš ligoninės sutikta pažįstama moteris, prieš metus ta pačia diagnoze palaidojusi savo vaiką, patvirtino visus požymius ir pasakė tolimesnius veiksmus: sostinės onkologijos centre patvirtins pirminius tyrimus, paims su pilna narkoze kaulų čiulpų mėginius, vėliau sekinantis gydymas - du mėnesius...

Po savaitės buvo suplanuotos krikštynos, svečiai, vaisės. Mama apsisprendė nieko nelaukti, vežti į sostinę ir pakrikštyti prieš prasidedant maratonui ligoninėse. Mergytė buvo pakrikštyta vidurnaktį su ašaromis akyse, labai natūraliai ir nuoširdžiai. Rytą, nuvežus į onkologijos ligoninę, buvo paimtas tyrimas diagnozės patvirtinimui. Ekstra tyrimo diagnozė buvo netikėta – **jūsų vaikas visiškai sveikas.** Gydytojai skėščiojo rankomis nieko negalėdami paaiškinti. Medikų klaidos, sumaišymo negalėjo būti – visi kraujo tyrimo duomenys sutapo, išskyrus vieną – trombocitų kiekį: buvęs tragiškai mažas, pakilo iki normos be jokio gydymo. Gydytojai to paaiškinti negalėjo.

Ir mes, būdami labai protingi, dažnai negalime suprasti daugelio Dievo veiksmų. Dievo planai kartais nesutampa su labai išvystyto mokslo, medicinos. Negalime suvokti Dievo galios ir jo jėgos. Jis pranoksta bet kokią žmogišką supratimą. Tik labai dažnai iš savo menko supratimo ir apsilėidimo neįvertiname Viešpaties nuostabaus veikimo, nuostabių Jo darbų. Mums atrodo viskas natūralu, taip ir turi būti. O turėtume dėkoti už tai, kad esame sveiki – juk labai daug kas tos dovanos neturi, turime dėkoti, kad esame sotūs – juk dar daug pasaulio žmonių miršta iš

bado, turime dėkoti ir už iš pirmo žvilgsnio menkus dalykus – kad moku skaityti, rašyti, turiu brolių ar sesę, kad sekmadienį galiu eiti į bažnyčią, kad eidamas gatve neišsisukau kojos, kad važiuodamas nepradūriau automobilio padangos ir dar labai daug daug... Būkime blaivūs ir blaiviai galvokime, blaiviai vertinkime ir atiduokime garbę Dievui, nes tik iš Jo gauname visas malones, atrodančias visiškai nebrangiai, nesvarbiai ir nereikšmingai, tačiau tai matome tik savo nuodėmingomis akimis. Jei žiūrėsime nuoširdaus tikėjimo ir dėkingumo akimis – vaizdas bus kitoks, ir dėkingumo malda bus ilga ir nuoširdi.

O dėkingumą Viešpačiui Petras moko išreikšti ne tik per tiesioginę padėką Viešpačiui, per maldą ir garbinimą, bet ir per pagalbą savo artimui, savo tikėjimo broliui, per artimo meilę. **Visų pirma turėkite apsčiai meilės vieni kitiems, nes meilė uždengia nuodėmių gausybę.** <...> **Patarnaukite vieni kitiems kaip geri daugiopos Dievo malonės prievaizdai sulig kiekviena gautąja malone.** O jei tai galėtume įvykdyti! Jei sugebėtume suskaičiuoti kiekvieną Dievo malonę ir kaskart patarnauti savo artimui! Tikriausiai pasaulis būtų kitoks.

Kiekvienas turi Viešpaties dovaną ir Jo paskyrimą: vienas skelbti Jo Žodį, kitas tarnauti ir liudyti Kristų savo krikščionišku gyvenimu ir nuoširdžiu darbu, nesvarbu kokiū. Bet kiekvienas privalo nepamiršti padėkoti savo Dievui už tas dovanas, kurias tik iš Jo malonės gauna. Kiekvienas turi atiduoti tą duoklę Viešpačiui, kuri reikalinga daugiau kiekvienam iš mūsų, nes ji patvirtina Viešpaties planą, patvirtina viltį Paskutinio teismo dieną, nuramina, kai galvojame apie paskutiniųjų dalykų galą. Viešpaties planai kartais mums nesuvokiama, tačiau jie yra teisingi ir geri mums. Todėl dėkokime ir melskime Dievo malonės dovanų visuose dalykuose per Jėzų Kristų, Jam tebūna garbė ir valdžia per amžių amžius!

Amen.

LDK ISTORIJS PAMOKOS BALTARUSIJOJE

Prieš kelerius metus prasidėjęs bendravimas su Baltarusijos reformatų Bažnyčios vienu iš Minsko parapijos vyresniųjų Aleksejumi Frolovu šiuo metu peraugo jau į artimą baltarusių ir lietuvių reformatų bendravimą parapijų lygmenyje, užmegzti artimi ir asmeniniai ryšiai su tikėjimo broliais ir seserimis šiose istoriškai labai artimose susijusiose šalyse.

Ne visai draugišką, nors labai artimos atstumu ir istorija, kaimynės atmosferą pajutome dar Lietuvoje, laukdami prie konsulato eilėse dėl vizų. Tačiau tai tik smulkmena palyginus su gera nuotaika, geru oru ir kelionės išpūdziais, kuriuos tikėjimės patirti ir vėliau patyrėme.

Į kelionę pas tikėjimo brolius ir seses Baltarusijoje išsiruosėme keturiose: Panevėžio parapijos pirmininkas Petras Romualdas Puodžiūnas ir Vilniaus parapijiečiai Dalija Gudliauskienė, Džiuljeta Stankevičienė ir kun. Raimondas Stankevičius. Nors planavome sostinėje Minske būti apie 10 val., tačiau dėl trukdžių muitinėje Minską pasiekėme tik 13 val. Tas nesutrikdė ir neprivertė mūsų keisti viešnagės grafiko. Lietuvius sutiko Minsko reformatų parapijos vyresnysis Aleksejus Frolovas, kuris yra profesionalus muzikantas, tarptautinių konkursų laureatas, o taip pat ir puikus savo šalies istorijos žinovas, nuostabus gidas. Nieko nelaukdami iš Minsko jau su kelionės vadovu Aleksejumi pasukome link reformatams gerai žinomo, dabar nedidelio, turinčio apie 11 tūkst. gyventojų Zaslavljo miesto. Šiame mieste 1567–1590 m. veikė reformatų parapija, aktyvūs buvo ir arijonai.

Bažnyčia yra didiko Jono Glebavičiaus fundacija. Reformatų bažnyčios pastatas išlikęs iki šių dienų, tačiau juo šiuo metu naudojasi stačiatikiai ir ji dabar vadinama Preobraženskajos cerkve. Pastato forma ir architektūra labai primena reformatų bažnyčias Lietuvoje ir, jeigu ne stačiatikių kryžius ant 35 metrų aukščio bokšto, iš šalies būtų sunku pasakyti, jog tai cerkvė. Aplink bažnyčią supiltas pylimas – labai primenantis Biržų tvirto-

Prie Zaslavljo bažnyčios

vės. Šis pylimas turėjo gynybinę funkciją, nes ant aukštos kalvos stovėjo Zaslavljo pilis, apsupta plataus dirbtinio vandens telkinio – gynybinio kanalo. Zaslavlje yra ir katalikų bažnyčia. Motiejus Kavečinskis, Nesvyžiaus vaitas, čia buvo įsteigęs spaustuve, kurioje 1572 m. išspausdino Simono Budno parengtą lenkišką Bibliją.

Iš Zaslavljo pasukome link istorinio reformatų miesto Koidanovo, kuris priklausė Mikalojui Radvilai Rudajam ir jo palikuonims. Reformatų parapija Koidanove veikė XVIII – XIX a. Šiuo metu išlikęs tik pylimas, ant kurio buvo pastatyta pilis ir bažnyčia. Netgi šis pylimas buvo sunkiųjų technika mėginamas išlyginti ir tik tada, kai buvo atkastos bažnyčios pamatų liekanos, šie darbai buvo nutraukti. Dabar istorinę reformatams vietą liudija tik kalvelė su išlindusiais atkastosios bažnyčios pamatų akmenimis... Šiandien Koidanovo miestas vadinamas Dzeržinskiu...

Kita maršruto vietovė - Kuchtičiai (Lietuvos reformatų leidi-

niuose minima kaip Siemenovičiai) – nedidelė gyvenvietė, kur aplankėme reformatų bažnyčią, vieną pačių seniausiųjų Lietuvos Didžiojoje kunigaikštystėje. Deja, šiai bažnyčiai reikia skubaus remonto ir ji yra įtraukta į UNESCO saugotinių pastatų sąrašą, kuriems reikalinga skubi pagalba. Dabar bažnyčios pastatas naudojamas kaip sandėlis...

Jau vakarėjant, nors ir pavargę, bet su nekantrumu važiuojame į vietą iš svarbiausių šios kelionės tikslų – Slucko miestą pamatyti istorinę reformatų gimnaziją. Pakeliui aplankėme Zamostjės bažnyčią – dabar katalikų Šv.Barboros, statyta apie 1620 m. tikriausiai reformatams, nes ši vietovė ir apylinkės tuomet priklausė kunigaikščiui Jonušui Radvilai. Slucko prieigose grožėjomės Šv. Michailo Arkangelo stačiatikių cerkve. Visur stebino gausa mėlynos spalvos.

Pagaliau, jau temstant, pasiekėme gražiai suremontuotą senąją Slucko gimnazijos pastatą, kuriame, uždarius Vilniaus ir

Prie Kuchtičų reformatų bažnyčios griuvėsių

Slucko reformatų gimnazija

Kėdainių gimnazijas, ilgą laiką mokėsi daugelis gambiausių jaunųjų reformatų.

Slucko miestas, kuriame gyvena apie 58 tūkst. gyventojų, yra įsikūręs prie Slučės upės ir žinomas jau nuo 1116 metų. Šiame reformatams svarbiame mieste 1800, 1807, 1813, 1825, 1829 metais vyko Sinodai. Buvusi reformatų gimnazija, įkurta 1617 m., šiuo metu yra seniausia mokykla Baltarusijoje. Tai liudija atminimo lenta ant sienos, tačiau apie mokyklos įkūrėjus ir statytojus neužsimenama...

Į Minską grįžome jau sutemus, pavargę, bet laimingi ir gavę labai vertingą bendros Lietuvos ir Baltarusijos istorijos pamoką.

Minskiečiai mus apgyvendino tikėjimo brolių – sekmininkų Bažnyčios parapijos namuose. Ten gyvenome visos viešnagės metu ir tuo labai džiaugėmės.

Antroji diena prasidėjo taip pat istorijos pamoka ir išvyka iš Minsko. Kadangi laiko turėjome daugiau, mums buvo pasiūlyta ilgesnė kelionė. Antrosios kelionės tikslas buvo Nesvyžius.

Pakeliui aplankėme Miro miestą su išpūdingu XVI a. pradžios pilies kompleksu. Šis kvadratinis pilies su gynybine siena statinys, turintis kampuose bokštus ir priekinėje dalyje pakeliamąjį tiltą su labai stipriai apsaugotu įėjimu ir vartais, padarė didelį įspūdį. Pilis pastatyta gotišku stiliumi, turi Baltarusijos architektūrai būdingus

bruožus: plytų dėjimą, derinamą su akmenimis, nišų tinkavimą ir t.t. Pilis ilgą laiką priklausė kung. Mikalojui Radvilai Juodajam, vėliau – Mikalojui Kristupui Radvilai Našlaitėliui. Radvilos Juodojo laikais centriniame bokšte virš vartų buvo reformatų koplyčia, kuri dabar restauruojama. Ši pilis yra įrašyta į UNESCO saugomų objektų sąrašą. Džiaugėmės, kad galėjome apžiūrėti šią pilį ir iš vidaus, nes ne visos pilys atviros lankytojams. Miro pilyje leidžiama lankytis viename bokšte ir kieme. Didžioji pilies dalis ruošiama valstybės vadovams(ui), užsienio svečių priėmimui.

Nuvažiavę 123 km nuo Minsko pasiekėme Nesvyžių – kunigaikščių Radvilų tėvoniją. Nesvyžius 1513 m. atiteko Jonui Radvilai kaip jo trečiosios žmonos Onos Kiškaitės kraitis. Vėliau perėjo jo vyriausiam sūnui Mikalojui Radvilai Juodajam. Kung. Mikalojus Kristupas Radvila Našlaitėlis po tėvo mirties paveldėjęs Nesvyžiaus majoratą, gynybai tinkamoje vietoje, tarp plačių tvenkinių pastatė Nesvyžiaus pilį, o miestui išrūpino Magdeburgo teisę. Perėjęs į katalikybę, pastatė parapijinę katalikų bažnyčią, kurios frontone išlikę šv. Mikalojaus ir šv. Kristoforo skulptūros fundatoriaus Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio garbei.

Po bažnyčia išmūryti erdvūs rūšiai. Į požemius pakliuvome atsitiktinai (jie nėra lankomi,

draudžiama fotografuoti ir t.t.) - buvo laukiama lenkų grupės, o pateko ir lietuviai... Bažnyčios rūsiuose išvydome gausios Radvilų giminės katalikiškosios šakos pantheoną. Rūšiai priminė Kėdainių ev. reformatų bažnyčios kriptą su reformatų šakos kunigaikščių Radvilų palaikais, tik Nesvyžiuje jie paprasti, nepuošnūs, nuo laiko dulkių patamsėjusio ažuolo ir jų labai daug – 72 karstai. Virš jų ant sienos kartušuose užrašyti titulai, nuopelnai, epitafijos.

Čia palaidoti beveik visi Nesvyžiaus šakos Radvilos fundatoriaus Radvila Našlaitėlis (1549 – 1616), jo sūnūs: Kristupas II Mikalojus, miręs jaunas, Albertas III Vladislovas, Aleksandras Liudvikas, jų žmonos, vaikaičiai, paveldėję Nesvyžiaus, Klecko, Olykos majoratus. Didžiausiam karste ilsisi mėgęs skaniai pavalgyti, linksmuolis pasakotojas, juokdarys, spalvinga asmenybė kung. Karolis Stanislovas Radvila - Mielasis Ponas. Taip pramintas dėl jo nuolatos naudoto kreipinio „panie kochanku“.

Iš viso buvo palaidota arti šimto kunigaikščių Radvilų giminės atstovų, dabar, po daugybės karų ir suiručių, likę beveik trečdaliu mažiau.

Šalia Nesvyžiaus bažnyčios esančioje nedidelėje aikštėje stovi paminklas Reformacijos Lietuvoje ir Baltarusijoje platintojui, humanistui, Vilniaus ev. reformatų bažnyčios katechetui, vėliau pe-

rėjusiam į arijonizmą, – Simonui Budnui (1530 - 1593). Aikštės šone – jo įsteigtos ir veikusios 1562 – 71 bei vėliaus atgaivintos 1750 – 91 m. spaustuvės pastatas, kurioje buvo atspausdinta daugelis reformatų ir arijonų leidinių. 1562 m. čia buvo atspausdinta pirmoji knyga baltarusių (gudų) kalba.

Neišdildomą išpūdį paliko ir Nesvyžiaus pilies rūmų kompleksas, statytas 1593 m. Išlikęs didingų, autentiškų pastatų ansamblis šiuo metu restauruojamas. Tačiau ir čia neapsieita be incidentų. Didžiulė, galinga XVI a. siena restauracijos metu buvo nugriauta. Kalbama, jog lengviau pastatyti naują, nei restauruoti seną, autentišką. Šis pilies kompleksas taip pat įtrauktas į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą (2005 m.). Restauracijos pabaiga planuojama 2010 m. Tai liudija lentelė prie užrakintų pilies vartų.

Šalia pilies yra XIX a. pasodintas ne mažiau išpūdingas angliškas parkas, kuriame daugybė įvairių atvežtinių augalų, daug paminklų nusipelnusiems Baltarusijos istorijos veikėjams ir netgi Radvilų šuneliui, kuris išgelbėjo savo šeimi-

ninko gyvybę paaukodamas savąją. Ten pat yra paminklinis akmuo pirmajam parko medžiui, deja, nesulaukusiam mūsų dienų.

Sekmadienį, važiuodami į pamaldas Minsko reformatų parapijoje turėjome dar vieną istorijos pamoką Minsko mieste. Aleksejus supažindino su Minske esančiomis reformatams svarbiomis istorinėmis vietomis, pabuvojome istorinėje Reformatų gatvėje, kuri dabar vadinasi Internacionalnaja, aplankėme restauruotą Romos katalikų katedrą, apžiūrėjome atstatytą miesto rotušę...

Daug žvalgytis po išlikusias Minsko senamiesčio kerteles negalėjome, nes laukė svarbiausias kelionės tikslas – susitikimas ir bendrystė Dievo Žodžio skelbime, klausyme ir tarnavime pamaldose.

Pamaldų liturginę dalį vedė minskietis, parapijos vyresnysis Aleksejus Frolovas. Mums, lietuviams, labai patiko, kad per pamaldas atskirai nuo pamokslų buvo skaitomas ir aiškinamas Heidelbergo Katekizmas. Du pamokslus sakė dvasininkai svečiai – vienas iš Lietuvos (kun.R.Stankevičius), kitas

iš Minsko sekmininkų bažnyčios, ir šis pamokslas buvo išskirtinai reformatiškas – apie išankstinį paskyrimą (J.Kalvino predestinacijos doktrinos aiškinimas).

Lietuviams reformatams didelį išpūdį paliko baltarusių parapijos vargonininkė Marina, kuri po pamaldų padėjo mums giedoti lietuviškas giesmes. Ne visas melodijas ji mokėjo, tačiau tik išgirdusi melodiją, jau galėjo mums pritarti. Marina, pagal specialybę sociologė, tačiau turėdama puikią klausą gali labai gerai tarnauti per pamaldas vargonuodama.

Priėmę gausias dvasines dovanas pamaldų metu, po jų dar nesiskirstėme, o bendravome prie vaišių stalo. Labai nuoširdžiai priimti, su daugybe išpūdžių išvykome atgal į Lietuvą vildamiesi, kad ši bendrystė su tikėjimo broliais ir sesėmis iš Baltarusijos greit nesibaigs. Išsiskyrėme vildamiesi, kad labai greit su jais pasimatysime jau Lietuvoje ir šis bendravimas toliau sėkmingai tęsis.

Kun. Raimondas Stankevičius
Dalijos Gudliauskienės nuotr.

Prie parapijos namų. Pirmas ir ketvirtas iš dešinės – baltarusių dvasininkai Aleksejus (su nauja taliara) ir Andrejus (be taliaros)

Šių metų Konfirmacijos

Šiais metais reformatų Bažnyčioje įvairiose parapijose buvo konfirmuotas didelis būrys jaunimo ir suaugusiųjų. Ypač malonu, kad savo krikščionišką tikėjimą evangelikų reformatų išpažinime šiomet patvirtino ne tik jaunuoliai, bet ir sulaukę brandaus amžiaus žmonės. Gegužės 4 d. Švobiškio parapijoje per šventines pamaldas savo tikėjimą patvirtino ir Viešpaties Vakarienės sakramentą priėmė 11 parapijiečių. Dauguma jų buvo suaugę žmonės.

Liepos 27 d. Biržuose vyko kasmetinės, tradicinės jaunimo Konfirmacijos pamaldos. Šios šventės kaltininkų - konfirmantų buvo net dvidešimt vienas – dešimt merginų ir vienuolika vaikinių. Rugsėjo 7 d. Vilniuje savo tikėjimą patvirtino įvairaus amžiaus devyni žmonės, jie priėmė Viešpaties Vakarienės sakramentą ir įsijungė į parapiją pilnateisiais nariais. Rugsėjo 13 d. Biržuose buvo konfirmuoti dar keturi suaugę krikščionys, trys iš jų papildys Vilniaus parapijos gretas.

Labai džiugina ir paskutinioji šių metų Konfirmacija, kuri vyko Kėdainiuose. Šioje negausioje parapijoje savo išpažinimą patvirtino dar trys suaugę žmonės.

Kiekviena Konfirmacija mums didžiulis ir reikšmingas įvykis, kuris patvirtina, kad Viešpaties vynuogyno darbininkų didėja, kad Bažnyčia auga, kad žmonėms reikia Viešpaties Žodžio ir Jo mokyimo.

Konfirmacija Vilniuje

Biržuose konfirmuoti vilniečiai: Edita Kazikonytė, Arūnas ir Renata Liekiai

„V.r.ž“ inf.

Iveikiname

parapijiečius, kurie prieš 60 metų davė Konfirmacijos priesaiką ir iki šiol išlaikė tikėjimą:

*Jūratę Jašinskaitę MARGEVIČIENE,
Reginą Krisiukėnaitę JANUŠEVIČIENE,
Mykolą MIKALAJŪNĄ,
Alfredą NAKTINĮ.*

S AKRAMENTAI

Ištrauka iš Tikėjimo Žodžio Bažnyčios pastoriaus DARIAUS ŠIRVIO straipsnio intern. svetainėje www.tzb.lt

Kas yra sakramentai?

Sakramentais bažnytinėje praktikoje pirmiausia imta vadinti Krikštą bei Eucharistiją – „išorinius dvasinės malonės ženklus“. Augustino (*katalikų vienuolio* - „Vr.ž. „past.“) manymu, sakramentas reiškia realybę - ne tik tą, kuri akivaizdžiai matoma (išoriniai ženklai), bet ir tą, į kurią yra nurodoma, t.y. aukštesnę, dvasinę buvimo sritį. Taip siekiama pabrėžti tapatybę tarp formos ir sakramento paslėptosios dovanos. Jo manymu, „didžiaisiais Izraelio sakramentais“ reikėtų laikyti Išėjimą, apipjaustymą, įvarias aukas, Paschos šventę, kunigų ir pranašų patepimą, karaliaus konsekavimą.

Pasak Origeno (*graikų filosofas* - „Vr.ž. „past.“), išorinis sakramento ženklas (vanduo, duona, vynas) yra lyg dūmai, kylantys iš už kalvos. Dūmai, kuriuos matome, nėra ugnis, kurios nematome, bet tik pastarosios ženklas. Suprantama, kad jei eisime link kylančių dūmų, atrasime ir ugnį. Ankstyvojoje bažnyčioje gyvavo įsitikinimas, kad švenčiant sakramentus, jie tampa ne vien apeigomis, bet ir erdve, kurioje susitinka Dievas ir žmogus, nes simboliais, ženklais, gestais, žodžiais numanoma dvasinė tikrovė, prie kurios galima prisiliesti sakramentų dėka.

Sakramentų pamatas - Jėzaus Kristaus asmuo, Jo mirtis ir prisikėlimas; tikslas - amžinasis gyvenimas. Per Jėzų Kristų, pirmąjį ir svarbiausią sakramentą, Dievas tapo „matomas“, „apčiuopiamas“, „patiriamas“ (žr. Jn 1,14.17), o švenčiant sakramentus (krikštą, eucharistiją) Bažnyčia sudabartina išganingą Kristaus įvykį kiekvieno gyvenamojo laikotarpio tikintiesiems, liečiasi prie Išganymo slėpinių ir auga malone.

Romos katalikų Bažnyčioje yra praktikuojami septyni sakramentai: krikštas, sutvirtinimas, eucharistija, atgaila, ligonių patepimas, kunigystė ir santuoka.

Mums yra ypač svarbūs trys „ikrikščioninimo sakramentai“ - krikštas, sutvirtinimas ir eucharistija. Pagal katalikų katekizmą, jie yra pamatiniai: „Kristaus malone žmonėms suteikiamas dalyvavimas dieviškojoje prigimtyje tam tikra prasme primena jų prigimtinio gyvenimo pradžia, augimą ir stiprėjimą. Krikštu atgimę tikintieji būna sustiprinami Sutvirtinimo sakramentu, o Eucharistijoje maitinami amžinojo gyvenimo duona“.

Katalikiškos ir evangeliškos sakramentų teologijos panašumai ir skirtumai

Reformatorių kritika Romos katalikų Bažnyčios atžvilgiu pirmiausia buvo padiktuota akivaizdžių piktnaudžiavimų ir kraštutinių bažnytinėje praktikoje. M.Liuteris sielvartavo, kad vietoj sakramentų šventimo, Bažnyčioje dominavo formalūs apeiginiai veiksmai. Reformatoriškos doktrinos pagrindą sudaro 5 „solos“: Solus Christus (tik Kristus), Sola Gratia (tik malonė), Sola Fide (tik tikėjimas), Sola Scriptura (tik Šventasis Raštas), Soli Deo Gloria (tik dėl Dievo garbės). Anot reformatorių, Dievo išgelbėjimas veikia iš malonės per tikėjimą (Ef 2, 8) ir tik tas, kuris tiki, gauna išgelbėjimo malonę. Sakramentų šventimas, anot jų, turėtų būti labiau siejamas su paklusnumu Jėzaus valiai, tad jį reikia priimti pagal Šventąjį Raštą, nuoširdžiai tikint. Arvydas Ramonas (katalikų kunigas, teologijos daktaras - „Vr.ž.“ past.) pastebi, kad reformatoriai skeptiškai vertino ir patį sacramentum terminą, ir katalikų

Bažnyčios traktuotę - tokią laikyseną M.Liuteris argumentavo tuo, kad tokios sąvokos Biblijoje iš viso nėra.

Protestantai turi tik du sakramentus vietoj septynių, beje, liuteronai atgailą sąlygiškai taip pat vadino sakramentu, nors šis ir neturi jokių išorinių ženklų, o tik vidinį - nuteisinimą tikėjimu. Kita vertus, tiek katalikams, tiek protestantams buvo priimtina visą Jėzaus gyvenimą vadinti sakramentu. Labiausiai reformatoams nepatiko sakramentų teikimo formalumas, nes, anot jų, tik tikint galima gauti dovanas iš aukštybių. Gaila, kad protestantiškoji stovykla, priešingai katalikams, tarpusavyje nerado bendro sprendimo sakramentų atžvilgiu. Ulrichui Zvingliui (1484-1531) sakramentas reiškė tik paprastą atpažinimo ženklą, skiriančią tikintįjį nuo netikinčio, o sakramento esmė, pasak jo, yra paprasčiausia priesaika Kristui ir Bažnyčiai. Sakramentai neteikia malonės, bet paliudija, kad žmogus ją yra gavęs. Su tuo nesutiko liuteronai, teigę, kad sakramentai yra dieviškos valios ir malonės ženklai, turintys sutvirtinti mūsų tikėjimą. Pagal J. Kalvino teoriją: sakramentas - tai palankios Dievo valios mums liudijimo ženklas, patvirtintas išoriškai ir priimtas vidumi, tikint.

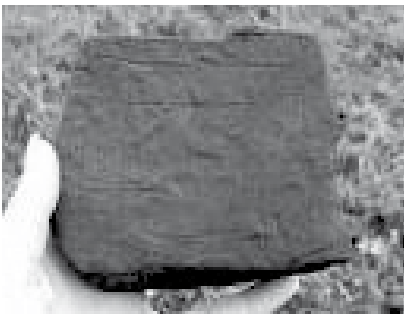
Visoms paminėtoms krikščionių Bažnyčioms krikštas buvo pagrindinis išganymo ženklas, taip pat ir vaikų. Sumaištį kėlė antisakramentinis radikaliųjų reformatorių (valdiečių, anabaptistų), neigiančių kūdikių krikštą ir kad per jį atleidžiamos nuodėmės, mokymas. Nors tiek M.Liuteris, tiek J.Kalvinas smerkė „persikrikštėlių“ idėjas, pastarieji buvo kur kas nuoseklesni atmesdami vaikų krikštą ir priešpastatydami reformatoriškąjį

Seniausias palaiminimas

Neseniai Jeruzalėje atrastos dvi akmeninės lentelės. Vienos išmatavimai 9,7x2,7 cm, kitos - 3,9x1,1 cm. Ant jų abiejų išbraižyta keletas kunigų palaiminimų. Pagal raidžių formas nustatyta, kad užrašas buvo padarytas 6 arba 7 amžiuje prieš Kristaus gimimą. Dievo vardas minimas ant abiejų lentelių penkis kartus.

Antrosios lentelės atstatytas užrašas: „Tepalaimina tave Jahvė (Vardo tarimas netikslus, kadangi neaišku, kaip anksčiau skambėjo Vardas), tesaugo tave, teapšviečia Jahvė tave Savo veidu, ir tesuteikia tau ramybę“. (plg. Sk 6,24-25).

„V.r.ž“ inf.

◀ atkelta iš 7 p.

sole fide katalikiškajam ex opere operato (lot. veikiančio (Kristaus) veikimu - D. Širvio paaššk.). Nors krikščioniškasis pasaulis nuo Reformacijos laikų vis dar atrodo stipriai susiskaldęs sakramentų atžvilgiu, Arvydas Ramonas „Sakramentų teologijoje“ išryškina kai kuriuos panašumus:

„Nepaisant egzistuojančių skirtumų ir išankstinių nuostatų (dažniausiai dėl nežinojimo), mes galime pasisemti išminties vieni iš kitų ir sustiprinti savo tikėjimą. Nuostabu, kai tiek pasišventę evangelikai, tiek nuoširdūs katalikai, nors ir turėdami skirtingą požiūrį į sakramentus, priklausydami skirtingoms Bažnyčios tradicijoms, ne tik eina Išganymo keliu, bet kaip Kristaus kūnas yra dar vienas Dievo malonės sakramentas šiame pasaulyje“.

Nuotraukoje: Jungtinės metodistų Bažnyčios maldos namai Biržuose

Jungtinė metodistų Bažnyčia Biržuose

Biržų miesto Kęstučio gatvė papuošė gražiai suremontuotas pastatas, senesniems biržiečiams žinomas kaip komisariato Bokštėlis. Šį pastatą įsigijo ir pritaikė maldos namams Biržų jungtinė metodistų bendruomenė, kurios pastoriumi jau keletą metų yra Raimondas Piečia. Lietuvos jungtinė metodistų Bažnyčia atšventė savo gyvavimo dešimtmetį, LR Teisingumo ministerija 2001 m. metodistams suteikė valstybės pripažinimą.

Metodistų judėjimas kilo Anglijoje, paskui greit persimetė į JAV. Šiuo metu pasaulyje gyvena apie 70 mln. metodistų, kai kuriose šalyse, pavyzdžiui JAV, metodistų Bažnyčia yra viena iš didžiausių krikščioniškų Bažnyčių.

Lietuvoje pirmoji metodistų bendruomenė įsikūrė 1900 m. Šančiuose, Kaune. 1911 m. Kaune buvo pastatytas pirmasis metodistų bažnyčios pastatas Baltijos šalyse. Vėliau bendruomenės įsikūrė Pilviškiuose (1921 m.), Tauragėje (1923 m.), Biržuose (1923 m.), Šiauliuose (1929 m.), Būtingėje (1921 m.), kuri vėliau susijungė su Šiaulių bendruomene, Marijampolėje (1937 m.), Klaipėdoje. Vilniuje nuo 1927 m. veikė Metodistų kunigų seminarija. Biržų metodistų pastorius R. Piečia yra baigęs Klaipėdos evangeliškos teologijos fakultetą, o konfesijos teologijos pagrindus įgijo

Kaune veikusiuose metodistų kursuose. Pabaltijyje vienintelei Estijai pavyko išlaikyti bažnytinį darbą iki pat 1991 m., kuomet Baltijos šalys vėl atgavo savo nepriklausomybę. Taline, veikia Metodistų teologijos seminarija. Lietuvos metodistų centras yra Kaune, ten yra Lietuvos jungtinės metodistų Bažnyčios kanceliarija.

Metodistai, kaip ir kitos protestantų konfesijos, pripažįsta du Sakramentus: Krikštą ir Viešpaties Vakarienę – Eucharistiją abiem pavidalais. Tik vietoj vyno dažniausiai geria vynuogių sultis, nes Viešpaties Vakarienėje dalyvauja ir vaikai. Metodistai neturi amžiaus cenzo nuo kada galima tapti tikroju metodistų bendruomenės nariu. Kai vaikas, paskatintas tėvų ar globėjų, apsisprendžia, jis yra įvesdinamas į bendruomenę – atitikmuo reformatų Konfirmacijai. Taip pat metodistai niekada nesilaikė papročio priimti Komuniją nevalgčius, skirtingai nei senesnieji reformatai. Pas mus net išlikęs pasakymas: „Šiandien priims nevalgčius“ – t.y. bus pamaldos su Šv. Komunija. Metodistai Viešpaties Vakarienę švenčia kiekvieną sekmadienį, bet nebūtinai visi pamaldose esantys parapijiečiai joje dalyvauja, tai yra kiekvieno tikinčiojo asmeninio nusiteikimo ir pasiruošimo reikalas.

Dalija Gudliauskienė

Giesmės skambėjo Biržų kaime - Šimpeliškiuose

Reformatų jaunimo draugijos „Radvila“ vykdomo projekto „Ar galėtume užtikrinti ateitį, jei neturėtume praeities“ renginys „Giedu giesmelę su močiute“ atvedė Lietuvos reformatus į garsių Nepriklausomybės kūrėjų Martyno ir Jono Yčų gimtąjį kaimą – Šimpeliškius.

Prie iš visos Lietuvos suvažiuusių evangelikų reformatų bažnyčių atstovų prisijungę Kilučių, Varniūnų, Šimpeliškių ir kitų Biržų rajono vietų gyventojai, visu būriu atvyko Medeikių globos namų „Vaiko užuovėja“ jaunimas.

Pakeliui visi aplankė Kilučių kaimo kapines, kur palaidoti ne tik mūsų krašto, bet ir atėjūnų palaikai. Kapinės mena kelių amžių istoriją. Apie tai kalbėjo Kilučių ev. reformatų seniūnijos seniūnė Irena Narvidienė, pasakojusi, jog Kilučių kalnelyje žmonės imti laidoti dar XVII amžiuje. Kapeliuose ilsisi net dvidešimt vienerius metus trukusio didžiojo Šiaurės karo aukos, Kilučiuose amžiną poilsį surado Biržų pilį susprogdinę švedai. Ten suguldyti ir po 1812 metų per Lietuvą į Prancūziją keliavusios Napoleono kariuomenės kariai. Šalia jų palaidoti ir masiškai Pirmojo pasaulinio karo metais nuo šiltinės kritę kraštiečiai. Todėl sakoma, jog Kilučių kalnelyje žmonių kaulų yra daugiau nei žemės. Čia ilsisi ir garbingų mūsų krašto veikėjų, žinomų pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos ministrų - Martyno ir Jono Yčų – artimieji. Buvo prisiminta Yčų giminės istorija,

renginio dalyviai sugiedojo keletą giesmių ir padėjo gėlių.

Iš Kilučių automobiliai pasuko į Šimpeliškius, į Martyno ir Jono Yčų gimtąją sodybą. Ant apdegusios trobos kamino lizdą susisukę gandrai visus nuteikė optimistiškai - dar ilgai turėtų gyvuoti šis kaimas bei išlikti gyvos ir abiejų garbių vyrų neštos idėjos. Sode įvyko konferencija, kurioje pranešimą skaitė Lietuvos Biblijos draugijos direktorius, kuratorius dr. Mykolas Mikalajūnas, priminęs visų reformatų nuopelnus Lietuvos tautiniam atgimimui nuo pat Radvilų laikų. Dr.M. Mikalajūnas kalbėjo, kad Rusijoje mokslus baigę broliai Yčai net dirbdami Rusijos imperijoje nebijojo prisipažinti esantys lietuviai, reformatai. Vėliau pirmojoje Lietuvos vyriausybėje ėję švietimo ir mokslo, finansų, susisiekiimo ir pramonės ministrų pareigas Yčai visada dalyvaudavo evangelikų reformatų Bažnyčios sinoduose Biržuose, jau pirmuose Nepriklausomos Lietuvos sinoduose buvo išrinkti LERB kuratoriais, puoselėjo lietuvių, gynė reformatų interesus. Martynas Yčas – daugkartinis sinodų direktorius.

Susirinkusieji sužinojo ir garsiojo Šimpeliškių tilto, statyto

kaimiečių jėgomis, istoriją. Vietos žmonės didžiuodamiesi kalbėjo, jog Šimpeliškius galima vadinti Šiaurės Lietuvos Venecija - sodybos išsidėsčiusios abiejose Apaščios upės pusėse. Tiltas iki šiol yra vienintelė galimybė pasiekti kaimynus, įsikūrusius kitoje pusėje. Kraštiečiai apgailėstavo, kad pagrindine kaimo arterija vadinamas tiltas griūva. Jam lėšų remontuoti niekas neskiria, nes tiltas neįtrauktas nei į istorinio, nei į kultūrinio paveldo sąrašus. Šventėje dalyvavusi Širvėnos seniūnijos seniūnė Gražina Samulionienė garbingo amžiaus sulaukusiems senbuviams įteikė atminimo dovanėles, visus sveikino atvykęs Biržų krašte kandidatuojantis į Seimą, rajono tarybos narys Valdemaras Valkiūnas. Netrukus prie Apaščios suskambo senosios giesmės, kurias čia gyvenę evangelikai reformatai mėgo giedoti ir prieš porą šimtų metų. Prisiminta, jog Biržų majorato valdų žemėlapyje Šimpeliškiai pirmą kartą buvo paminėti 1808 metais, o kaimo pavadinimas kilęs nuo ten gyvenusių Cypelių pavardės. Iš pradžių vietovė vadinta Cypeliškiais.

Kaime visada būta daug Burbulių šeimų. Renginio pabaigoje už stalo po obelimi visi susėdo Alės Burbulytės Burbulienės sodyboje, kur kartu su namų šeimininke ne tik vaišinosi, bet ir giedojo ponios Alės pamėgtas giesmes. Kad renginys, kur kartu pabuvojo ne tik senoliai, bet ir jauni žmonės, labai prasingas, sakė Vilniaus ev. reformatų parapijos pirmininkė, dr. kurt. Renata Bareikienė. Visi džiaugėsi puikiu oru, organizuotu jaunimu, laimėjusiu konkursą ir gavusiu finansavimą iš Švietimo ir mokslo ministerijos.

P. Alės Burbulienės sodyboje.

**Dalyvių išpūdžius užrašė
Dalija Gudliauskienė**

Po pamokos Medininkuose - varžybos turistinėje trasoje

Gražų spalio 4-osios rytą kevirtasis projekto „Ar galėtume užtikrinti ateitį, jei neturėtume praeities“ renginys prasidėjo senajame Medininkų poste, kuriame dabar aukų atminimui įrengtas memorialas. Muitinės muziejaus vyriausiasis muziejininkas Arvydas Pranevičius gausiai susirinkusiems reformatams, atstovavusiems Klaipėdos, Kauno, Biržų, Panevėžio, Vilniaus parapijoms,

taip pat Medeikių vaikų namų „Vaiko užuovėja“ auklėtiniams papasakojo apie Medininkų tragediją. Pakvietė į šiandien šurpią muitininkų ir teisėsaugos pareigūnų žūtį primenantį Vilniaus – Minsko kelio 37 kilometre po stikliniu gaubtu stovintį vagonėlį, kuriame tą kraupų 1991 metų liepos 31 – osios rytmetį omonininkų suguldyti ant grindų ir šūviais į galvą buvo išžudyti naktinio budė-

jimo išsvarginti pareigūnai.

Kun.Tomas Šernas atidiems klausytojams papasakojo apie tą baisiąją naktį, prisiminė savo tarnybos draugus. Visi pagerbė OMON'o smogikų nužudytus Lietuvos pareigūnus: Lietuvos-Baltarusijos pasienio muitininkus Antaną Musteikį, Stanislovą Orlavičių, Ričardą Rabavičių, greitojo reagavimo būrio „Aras“ pareigūnus Mindaugą Balavaką ir Algimantą Juozaką, policijos darbuotojus Juozą Janonį ir Algirdą Kazlauską.

Kiekvienais metais, liepos 31 – ają, prie memorialo prasideda tradicinė estafetė Medininkai – Vilnius (iš viso 35 km). Bėgimo finišas - prie Antakalnio kapinių, kur palaidoti žuvusieji pareigūnai. Padėję gėlių, uždegę žvakeles, išklaušę kun.Sigitos Švambarienės žodžio bei sugiedoję reformatų giesmę, apie 100 keliauninkų pasuko link Medininkų pilies. Jos kieme sužinojo, jog tai - didžiausia gardinė pilis Lietuvoje, pastatyta XIV amžiuje. Ji užima apie 2 ha plotą (su apsauginiais grioviais ir pylimais - 6,5 ha). Šiaurėje ir vakaruose ją saugojo pelkė. Aplink pilį buvo dvigubas griovys, o tarp griovių – medinė siena. Pilis turėjo aukštas sienas, kurių aukštis buvo 14-15 m. Svarbiausias Medininkų pilies įrenginys – bokštas, stovėjęs gynybinės sienos kampe. Bokšto būta penkių aukštų. Iki šios dienos išlikusi tik siena.

Sužavėti buvusios didybės ir įtaigaus pasakojimo nei jauni, nei vyresni renginio dalyviai nenorėjo skirstytis, tačiau pradėjęs krapnoti lietutis ginė į automobilius. Pakeičiui į Buikų kaimą, kuris yra šalia nuostabių Merkio kilpų, buvo aplankyta sena Vilkiškių dvarvietė. Čia tebestovi prieš 161 metus statyti Domochovskių mediniai dvaro rūmai, kuriuos puošia grakščios medinės kolonos. Gaila, jog šis statinys – vienas iš nedaugelio

Medininkų pilies kieme

Medininkų tragedijos liudininko, kun.Tomo Šerno paskaita

išlikusių medinių dvarelių - sparčiai nyksta, smenga.

Po pietų prasidėjo antroji renginio dalis, skirta Derliaus padėkos šventei, kurią koordinavo kun. Raimondas Stankevičius. Pliaupiantis lietus ne slopino, o priešingai – kėlė dvasią. Iš anksto kun. Raimondo apgalvoti, suplanuoti labai įdomūs sportiniai žaidimai, liūties mazgojami prizai bei kiekviename iš mūsų tūnantis kovotojas vertė stoti prie starto linijos. Sportinėse turistinėse varžybose dalyvavo net 8 komandos, sudarytos iš Vilniaus, Biržų, Medeikių, Panevėžio parapijų atstovų. Geriausiai pasirodė vilniečių komanda „Urvas“, kurios lyderis Alvydas Verbickas laimėjo dvi rungtis. Jis buvo geriausias Dviraičių slalomo ir Kalnų technikos rungtyse. Antroji komandinė vieta atiteko „Biržų“ komandai, gerai pasirodžiusiai visose rungtyse. „Bobutės pasaką“ teisingiausiai iššifravo „Reformatų“ komanda. Trečioji vieta atiteko Panevėžio „Nevėžio“ komandai. Kai kurie varžybų dalyviai labai puikiai atliko užduotis, tačiau dėl vienokių ar kitokių priežasčių negalėjo pasilikti iki renginio pabaigos. Todėl ir nesulaukė apdovanojimų, bet istorijai paliekame jų vardus – tai „Nikos“ ir „Cezario“ komandos iš Vilniaus. Varžybose taip pat rungsi ir Medeikių „Vaiko užuovėja“, Vilniaus ir Biržų jungtinė komanda „Išdykėliai“ (užėmė trečią vietą orientacinėse varžybose). Iš viso varžybose dalyvavo daugiau kaip 40 dalyvių, kurių amžius svyravo nuo 6 iki 70 metų. Nugalėtojų ir sirgalių laukė prizai. Dovanas iš specialaus krepšio traukė mūsų energingoji Danguolė. Netikėčiausią prizą gavo kun. Tomas Šernas, pirmasis paprašęs pakartoti sodybos šeimininkės virtos sriubos.

Sukalbėję maldą ir sugiedoję dar vieną giesmę keliauninkai išsiruosė namo. Nors dangus tądien nepagailėjo lietaus, niekas ant jo nepyko. Nes visi buvo pakilios nuotaikos.

Auksė Skiparytė

Autorės nuotr

Hans Martin Corrinth improvizacijos kursai

Rugpjūčio pabaigoje Lietuvos vargonininkams profesorius Hans Martin Corrinth (Vokietija) vedė improvizacijos meistriškumo kursus Naujojo vargonų forumo organizuojamoje Vargonų vasaros akademijoje.

Hans Martin Corrinth yra Štutgarto aukštosios muzikos mokyklos vargonų improvizacijos profesorius. Austrijoje, Olandijoje, Vokietijoje muzikas yra laimėjęs vargonų muzikos improvizacijos konkursų premijas. Kadangi tobulinausi šiuose taip reikalinguose bažnyčios vargonininkams kursuose, norėčiau pasidalinti išlikusiais išpučiais. Susitikimai su Hans Martin Corrinth vyko Lietuvos muzikos ir teatro akademijos J. Karoso salėje. Profesorius yra Karsruhe-Durlacho (prie Štutgarto) evangelikų bažnyčios muzikos direktorius ir vargonininkas, todėl jo nagrinėjamos temos man buvo ypač naudingos. Mokymosi eigoje buvo pateiktos žinomų giesmių „Jėzau, versme džiaugsmo“, „Kelkitės!, garsingai aida“, melodijos. Joms, padedant profesoriumi, reikėjo pritaikyti įvairių žanrų ir stilių harmoniją su būdingomis bažnytinės muzikos

kadencijomis. Tai buvo nelengva, nes improvizacija yra muzikos kūrimas ir jos atlikimas tuo pačiu metu. Daug naudingų patarimų profesorius pateikė muzikinių interpus per pamaldas improvizacijai. Savo trukme, tonacijomis, nuotai-ka tokie fragmentai turi tinkamai derėti prie pamaldų liturgijos.

Rugpjūčio 22 dieną prof. Martin Corrinth pakvietė į koncertą šv. Jonų bažnyčioje, kuriame improvizavo kūrinius spontaniškai klausytojų pateiktomis temomis.

Šis koncertas - tai baigiamasis Vargonų vasaros akademijos renginys bei koncertų ciklo, skirto paminėti Tarptautinius vargonų metus (2008-2009 m.) ir Lietuvos vargonų 600 metų jubiliejų (1408-2008 m.), dalis.

Vargonininkė Irena Kalvanaitė
– Pavilanskienė

Kanadietiškos vasaros prisiminimai iš WSCF generalinės

Sveiki atvykę į WSCF

Norėčiau pasidalinti su jumis savo išpūdžiais iš 34-osios WSCF generalinės asamblėjos, kuri vyko šių metų rugpjūčio mėnesį Monrealio mieste, Kanadoje. Man teko garbė būti Lietuvos delegatu ir atstovauti Vilniaus evangelikų liuteronų akademinio jaunimo draugijai (VELAYF), kuri ankstesnėje asamblėjoje, vykusioje 2004 m. Čiang Mai mieste Tailande, tapo pilnateise WSCF nare. Taip pat galima teigti, kad iš dalies atstovavau ir Lietuvos evangelikų reformatų jaunimo draugijai „Radvila“, kuri glaudžiai bendradarbiauja su VELAYF WSCF veikloje ir 2006 m. tapo WSCF Šiaurės Europos regiono tarybos (Nordic Cooperation Council) nare. Šių metų liepos mėnesį VELAYF ir „Radvila“ kartu suorganizavo WSCF Šiaurės Europos regiono vasaros susitikimą Vilniuje, kurio tema „Religija ir šiuolaikinė visuomenė“.

Kas tas WSCF?

WSCF – tai World Student Cristian Federation - pasaulinė studen-

tų krikščionių federacija, vienijanti ekumenines studentų organizacijas (Student Cristian Movement) visame pasaulyje. WSCF buvo įkurta daugiau nei prieš šimtą metų, 1895 m. steigiamajame suvažiavime Vadstenos mieste, Švedijoje. Šiuo metu organizacijų federacija veikia visuose žemynuose ir vienija virš šimto krikščioniškų jaunimo organizacijų. Pagrindiniai federacijos tikslai yra skatinti krikščioniškų studentų organizacijų bendravimą ir bendradarbiavimą, propaguoti krikščioniškas vertybes ir gyvenimo būdą, skleisti ekumenines idėjas bei būti aktyviu dalyviu tiek bažnyntiniame ekumeniniame judėjime, tiek pasaulinių įvykių kontekste.

O kas ta WSCF generalinė asamblėja?

WSCF generalinė asamblėja – tai kas ketverius metus vykstantis visų federacijai priklausančių organizacijų delegatų susirinkimas, kurio tikslai yra:

- Surinkti studentus iš viso pasaulio, pasidalinti naujienomis apie Dievo darbus jų gyvenimuose bei jų

darbus Dievui ir pasauliui,

- Peržiūrėti ir įvertinti paskutinių ketverių metų federacijos darbus,

- Permaštyti WSCF tikslus visoje jos veiklos kryptyse ateinantiems ketveriems metams.

Pagal federacijos konstituciją generalinė asamblėja yra aukščiausias sprendžiamasis organas. Asamblėjos nariai patvirtina federacijos valdybos ataskaitas, išrenka valdybą, generalinį sekretorių ir kitus pareigūnus ateinantiems ketveriems metams, balsuoja dėl konstitucijos pakeitimų ir priima sprendimą dėl naujų organizacijų priėmimo.

34-oji generalinė asamblėja Monrealyje

WSCF, stengdamasi išlaikyti lygybę tarp regionų, organizuoja generalines asamblėjas vis kitame žemyne. Pavyzdžiui paskutinės asamblėjos vyko:

25-ta – 1968 m., Turku, Suomija

26-ta – 1972 m., Adis Abeba, Etiopija

27-ta – 1977 m., Kolombas, Šri Lanka

28-ta – 1981 m., San Franciskas, JAV

29-ta – 1986 m., Mechikas, Meksika

30-ta – 1990 m., Šantili, Prancūzija

31-ta – 1995 m. Jamusukro, Dramblio

kaulo krantas

32-ta – 1999 m. Beirutas, Libanas

33-ta – 2004 m. Čiang Mai, Tailandas

34-ta – 2008 m. Monrealis, Kanada

Iš viso 34-ojoje asamblėjoje dalyvavo apie du šimtus dalyvių: WSCF priklausančių organizacijų delegatai, kitų ekumeninių organizacijų atstovai (pavyzdžiui, asamblėjoje dalyvavo Pasaulio Bažnyčių Tarybos - World Council of Churches - atstovai), vyresnieji draugai, WSCF valdybos nariai ir kiti pareigūnai bei vietinių religinių bendruomenių atstovai.

Asamblėja Monrealyje buvo ypatinga tuo, kad tuo pačiu metu vyko ir WSCF vyresniųjų draugų (senior friends) susirinkimas. Vyresnieji draugai – tai jau garbaus amžiaus dalyviai, kurie anksčiau aktyviai dalyvavo federacijos vei-

kloje ir dabar nori prisidėti prie organizacijos gyvavimo. Buvo tikrai smagu sutikti ir klausytis dalyvių, kurie, pavyzdžiui, dalyvavo 25-ojoje WSCF generalinėje asamblėjoje 1968 m., kuri pasižymėjo revoliucine atmosfera, atspindinčia to meto įvykius.

Šių metų asamblėjos tema buvo Biblijos eilutė iš Joelio knygos 3 skyriaus: „Tavo sūnūs ir dukterys bus pranašais“. Šie žodžiai yra iš pranašo Joelio istorijos apie Sekmines, kurią galima rasti Naujojo Testamento Apaštalo knygos antrajame skyriuje. Tekstas pabrėžia jaunimo vaidmenį ankstyvosios bažnyčios istorijoje. Ši tema siejasi su WSCF visų 2008-ųjų metų tema „Studentai 21-ajame amžiuje“.

Asamblėjos programa

Asamblėjos programa buvo tikrai įvairi ir intensyvi. Diena prasidėdavo rytinėmis pamaldėlėmis, kurias kasdien parengdavo vis kito žemyno atstovai. Po pamaldų vykdavo Biblijos studijos pagal specialiai šiai asamblėjai paruoštą knygelę. Iki pietų dažniausiai klausydavomės kviestinių svečių paskaitų, pavyzdžiui, buvo atvykęs brazilų teologas, filosofas ir rašytojas prof. Rubem Alves bei Kanados sena-

torė, feministė ir buvusi pastorė Nancy Ruth. Prieš pietus vykdavo trumpos pamaldėlės su Komunija kasdien pagal kitos krikščioniškos denominacijos tradiciją. Po pietų darbas vykdavo grupėse – visi asamblėjos dalyviai buvo suskirstyti į keturias komisijas: ekumeninės lyderystės formavimas, atstovavimas ir solidarumas, Biblinės ir teologinės refleksijos 21-ame amžiuje, studentų krikščioniškų organizacijų kompetencijos didinimas. Vakaraus vykdavo neformalus renginiais: susipažinimo vakarėlis, kultūros naktis, atsisveikinimo vakarėlis ir t.t. Taip pat asamblėjos metu buvo galimybė dalyvauti pasirinktos vietinės parapijos sekmadieninėse pamaldose ar pažintinė kelionė į pasirinktą įdomią vietą: indėnų bendruomenę, benamių prieglaudą, gėjų rajoną, natūrinį ūkį ir t.t. Tiesa, kelias dienas prieš asamblėja vyko atskirai moterų ir vyrų įžanginis susitikimas, kurio metu kalbėjome apie lyčių vaidmenis, vyraujančią vyro įvaizdį, smurtą prieš moteris.

Monrealis ir Kvebekas

Monrealis – didžiausias Kanados rytuose esančios ir prancūziškai kalbančios Kvebeko provincijos

miestas, esantis šalia Šv. Lorencos upės. Miestas nuo senų laikų pasižymi žmonių, kultūrų ir kalbų įvairove. Miestas yra dvikalbis: vienoje jo pusėje gyvena prancūzakalbiai, o kitoje – anglakalbiai, nors iš tikrųjų visur dominuoja prancūzų kalba. Kvebekiečiai dar nuo prancūziškos revoliucijos laikų užsikrėtę laisvės, lygybės ir brolybės idėjomis. Kvebeko separatistai ne kartą buvo išreiškę norą atsiskirti nuo Kanados, pašaudydami arba ką nors susprogdindami. Tačiau iš tikrųjų Kvebekas, kaip ir piečiau esančios JAV valstijos, yra indėnų genties Mohaukų gimtosios žemės. Todėl indėnai, šiuo metu gyvenantys daugiausia savo bendruomenėse ir specialiuose rezervatuose, irgi pakovoja už savo teises, pavyzdžiui, užblokuodami trims mėnesiams pagrindinį Monrealio tiltą.

Tačiau nepaisant visų šių dalykų, Monrealis yra ramus ir saugus miestas, kuriame vyksta daug kultūros ir sporto renginių. Čia 1968 m. vyko pasaulinė paroda EXPO, o 1976 m. – vasaros olimpinės žaidynės. Bet žinoma svarbiausias čia vykęs renginys – tai 34-oji WSCF generalinė asamblėja!

Justas Brazauskas

Rugsėjo 18 d. Signatarų namų salėje Lietuvos nacionalinis muziejus, Vasario 16-osios klubas, Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija surengė vakarą, skirtą 1918-ųjų metų Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signatarų Jokūbo Šerno 120-osioms ir kunigo Alfonso Petručio 135-osioms gimimo metinėms paminėti. Minėjime koncertavo Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokyklos moksleiviai.

I N F O R M A C I J A

■ **Rugpjūčio 14-17 d.d.** Giruliuose, Klaipėdos raj., „Žuvėdros“ poilsiavietėje vyko ev. reformatų jaunų šeimų stovykla, jos dvasinė vadovė buvo kun. Sigita Švambarienė, direktorės: Aida Kvedaraitė ir Jurga Gluskinienė. Stovyklautojai kartu skaitė Bibliją, diskutavo, meldėsi, giedojo. Tėveliai ir vaikai turėjo galimybę pabūti drauge ir atskirai, nes veikė mažųjų mokyklėlė, kuriai vadovavo Bažnyčios jaunimas.

■ **Rugpjūčio 28 d.** dienraštyje „Lietuvos rytas“ žurnalistas Tautvydas Kontrimavičius rašė apie tai, kad du mėnesius Dubingiuose (Molėtų r.) dirbę archeologai ir būrys moksleivių nukasė apie du metrus grunto ir statybinio laužo, kol atidengė tai, kas liko iš XV-XVII a. Radvilų rūmų. Vilniaus universiteto doc. Albino Kuncevičiaus nuomone radinių gausa šis objektas jau ima lygiuotis su Valdovų rūmų teritorija. Vienas seniausių radinių – XV a. datuojama šachmatų figūrėlė. Prie pastato pamatų buvo surasta 1633 m. Olandijoje gaminta pypkė, rasta išdužusių to laikotarpio langų šukių. Stikliniai langai XVII a. Lietuvoje buvo didelė retenybė. Aptikta koklių ne tik su Radvilų giminės ženklais, bet ir su karaliaus Žygimanto Augusto monograma. Atkastos pastato liekanos bus pridengtos laikina pastoge, o darbai tęsiami kitąmet. Anksčiau šioje piliavietėje atkastos Dubingių evangelikų reformatų bažnyčios liekanos šiemet jau konservuojamos.

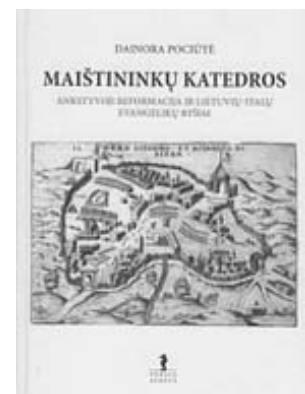
■ **Rugsėjo 6 d.** Vilniaus ev. reformatų parapijoje įvyko Konfirmacija – 9 reformatai patvirtino savo priklausomybę reformatų Bažnyčiai, kartu su gausiai atėjusiais į pamaldas giminėmis, draugais, parapijiečiais šventę pirmąją savo gyvenime Viešpaties Vakariene.

■ **Rugsėjo 18 d.** Vilniaus „Tikėjimo žodžio“ bažnyčioje įvyko antrojo tarptautinio sakralinės muzikos ir labdaros festivalio „Pax et Bonum“ („Taika ir gėris“), propaguojančio įvairių krikščioniškų ir judėjų tradicijų muziką, vienas iš renginių. Koncerte dalyvavo dainininkės Violeta Rakauskaitė Štomas, Judita Leitaitė, Marija Krupovec ir kt., šeiminių bažnyčios choras „Maranata“, Bernardinų bažnyčios grupė „Ichthna“. Renginį vedė brolis, kun. Arūnas Peškaitis. „Tikėjimo žodžio“ ir Bernardinų bažnyčios bendrauja jau ne vienerius metus, kartu rengia akciją „Senamiesčio krepšys“, kai surinktos dovanos išdalijamos daugiavaikių šeimų vaikams.

■ **Spalio 4-osios rytą** reformatai iš visos Lietuvos rinkosi senajame Medininkų poste, kur prasidėjo ketvirtasis projekto „Ar galėtume užtikrinti ateitį, jei neturėtume praeities“ renginys. Po kun. Tomo Šerno – tragedijos dalyvio - autentiško pasakojimo apie tą baisiąją naktį, sugiedotų giesmių OMON'o smogikų nužudytų pareigūnų atminimui, apie 100 keliauninkų pasuko Medininkų pilies link. Sužavėti buvusios didybės, pakeliui į Buikų kaimą, kuris yra šalia nuostabių Merkio kilpų, aplankė seną Vilkiškių dvarvietę. Antroji

renginio dalis, skirta Derliaus padėkos šventei, vyko pliaupiant lietui, kuris ne slopino, o priešingai – kėlė dvasią. Sportinėse turistinėse varžybose dalyvavo net 8 komandos, sudarytos iš Vilniaus, Biržų, Medeikių, Panevėžio parapijų atstovų.

■ **Spalio 8 d.** Lietuvos Dailės muziejuje įvyko humanitarinių mokslų daktarės, Vilniaus universiteto docentės Dainoros Pociūtės monografijos „Maištininkų katedros. Ankstyvoji reformacija ir lietuvių-italų evangelikų ryšiai“ pristatymas. Dalyvavo prof. habil. dr. Ingė Lukšaitė, prof. habil. dr. Arūnas Sverdiolas, prof. habil. dr. Eugenija Ulčinaite, doc. dr. Darius Kuolys, pokalbį vedė doc. dr. Audinga Peluritytė-Tikuišienė, renesanso ir baroko muziką grojo kamerinės muzikos ansamblis

Monografijos „Maištininkų katedros. Ankstyvoji reformacija ir lietuvių-italų evangelikų ryšiai“ pristatymas

„Reverso“, solistai: Darius Klišys ir Mindaugas Radzevičius.

■ **Spalio 14 d.** gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas buvo pakviestas į atsisveikinimo pietus Vilniuje, Pegaso viešbutyje, Šveicarijos Konfederacijos ambasadorės Anne Bauty išvykimo proga.

Ambasadorė reziduoja Rygoje ir keturis metus vykdė Šveicarijos ambasadorės pareigas Latvijoje ir Lietuvoje. Vykstant diplomatinio korpuso rotacijai, diplomatė yra siunčiama atstovauti savo šaliai Uzbekistane ir Kirgizijoje.

Ambasadorė Anne Bauty Sinodo 450 m. jubiliejaus minėjimo metu Biržų ev. reformatų bažnyčioje

■ **Spalio 16 d.** LTV laidos „Mūsų dienos kaip šventė“ septintąjį auksinį mikrofoną žiūrovų balsų dauguma laimėjo mūsų parapijietė, garsi XX a. aštuntojo dešimtmečio lietuvių estrados dainininkė Violeta Rakauskaitė Štromas, neseniai Vilniuje konfirmanto priesaika patvirtinusi priklausymą reformatų konfesijai.

■ **Spalio 19 d.** per Vilniaus reformatų parapijos pamaldas kun. Tomas Šernas pakrikštijo kauniečius: Dovydą Laurišonį 15 metų, Mariją Laurišonytę 13 metų ir Rutą Laurišonytę 11 metų.

Sveikiname

Vilkyškių ev. liuteronų bažnyčioje rugsėjo 14 d. susituokė Vilkyškių ev. liuteronų bažnyčios kunigas

MINDAUGAS KAIRYS ir
vargonininkė, Lietuvos evangeliškosios muzikos sandraugos vadovė, buvusi biržietė
LAURA MATUZAITĖ

Vilniaus reformatų „Giesmės“ choristai sveikina jaunavedžius, linkėdami neišsenkančios meilės, darnos ir Dievo palaimos. Tegul netyla muzika ir giesmės krikščioniškoje šeimoje.

Sveikiname

Rugsėjo 13 d. Nidos liuteronų bažnyčioje kun. Reinholdas Moras sutuokė vilniečius

RŪTĄ BANYTĘ IR ANTANĄ KLIUČINSKUS.

*Sveikiname jaunąją porą,
linkėdami darnos šeimoje,
sutarimo ir Viešpaties palaimos.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Mobilusis bažnyčioje

Gerai prisimename vaizdus ir garsus teatruose bei koncertų salėse, kai išpopuliarėjo mobilieji telefonai. Nebūdavo spektaklio, kad bent kelis kartus nesuskambėtų žiūrovų mobilieji. Ilgai teko auklėti kultūros pasisemti atėjusius tautiečius, kad šitaip trukdyti kitiems žiūrovams bei atlikėjams negražu... Įrašas, raginantis išjungti mobiliuosius telefonus prieš prasidedant spektakliui, teatrų salėse skamba iki šiol. Tačiau pasigirdęs telefono skambutis spektaklio metu – tikrai retas atvejis. Atrodo,

šitai į galvas įkalti pavyko. Tačiau bažnyčiose skambantys telefono skambučiai bei telefonu pasikalbėti lakstantys iš bažnyčios ir atgal tikintieji pamaldų rimtį nutraukia ne vieną kartą. Nejaugi žmonėms taip sunku įsiminti paprasčiausias etiketo taisykles? Juk visiems turėtų būt suprantama, kad į Dievo namus ateiname pasimelsti, susikaupti, pamąstyti, o ne pasikalbėti telefonu.

Parengta pagal straipsnius
spaudoje

A.A.

Rugsėjo 30 d. mirus

*IRENAI TAMULAITIENEI PELANYTEI, nuoširdžiai
užjaučiame dukrą Dalią, sūnų Donatą, vyrą Albertą, seseris
Danutę Pranulienę ir Marytę Leonavičienę.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

A.A.

*Spalio 17 d. palaidojome pirmąjį atsikūrusios Vilniaus
reformatų parapijos pirmininką ALGIRDĄ KRIKŠČIKĄ.
Liūdime kartu su Jo seserimi Rita, broliu Gyčiu, sūnumis
Dainiumi ir Arūnu bei drauge Irena. Te Viešpats nušluosto jų
ašaras ir suteikia jiems savo ramybę.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

Lietuvos reformatų

Bažnyčios vadovybė:

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios

Unitas Lithuaniae

Sinodo Konsistorijos

prezidentė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 8 86 32

Lietuvos reformatų

kunigų telefonai:

Gen. superintendentas

kun. Rimas Mikalauskas

gyv. Biržuose

mob. 8~686 6 63 83,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas

gyv. Medeikiuose

tel. 8~450 5 85 77.

kun. dr. Kęstutis Daugirdas

(gyv. Vokietijoje)

kun. Tomas Šernas

gyv. Vilniuje, tel. 213 18 10

mob. 8~687 5 68 46,

kun. Raimondas Stankevičius

gyv. Vilniuje

tel. 8~5 240 65 95

mob. 8~655 4 36 78

kun. Sigita Švambarienė

gyv. Biržuose

mob. 8~681 6 66 61

diak. Gitana Gasiūnaitė

gyv. Prahoje

el. p. saules_miestas@yahoo.com

kun. Tomas Sakas

gyv. Kaune

mob. 8~671 1 16 40

Parapijos vadovybės telefonai:

Valdybos pirmininkė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 88632

Valdybos pirmininkės pavaduotoja

Donata Indriūnaitė 234 28 24.

Seniūnai:

Vida Cupreva 236 32 24 d.,

mob. 8 673 0 45 37,

Dalija Gudliauskienė 242 91 18,

mob. 8 685 74951,

Olga Tamulėnaitė

277 03 14, mob. 8 613 60242

Rūta Vaitiekūnienė

mob. 8 685 3 70 27,

Danguolė Juršienė 219 11 09 d.,

241 69 81 n., mob. 8 612 20 402

Laiškus redakcijai galite rašyti

Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei

El. paštas: dalija@mail.lt,

Parengė Dalija Gudliauskienė,

Korektorė Dalia Pronskietytė

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija

Tiražas 100 egz.